

СИСТЕМИ ЕЛЕКТРОННОГО ДОКУМЕНТООБИГУ: СУТНІСТЬ ТА ПРОБЛЕМИ ВПРОВАДЖЕННЯ

Стрімке зростання обсягів інформації, яка використовується в управлінській діяльності підприємства, її структурна складність та швидке оновлення робить необхідним використання інтегрованих систем електронного документообігу (СЕД).

Системи електронного документообігу (СЕД) – це складний комплекс технічних і організаційних рішень, які сприяють збереженню та раціональному використанню людських ресурсів і підвищенню ефективності управління потоками корпоративних документів й інформації [1].

Електронний документообіг обслуговується певним програмним забезпеченням (Enterprise Document Management Systems, EDMS). Саме програмна платформа є найважливішою характеристикою систем електронного документообігу (табл. 1).

Таблиця 1

Найпопулярніші платформи, на яких будуються СЕД в українських компаніях

Назва платформи	Характеристика	На кого орієнтована
DIRECTUM (Створена на базі НПО «Компьютер» у 2003 році)	Є повноцінною ЕСМ-системою і підтримує повний життєвий цикл управління документами, забезпечує ефективну організацію та контроль ділових процесів на основі workflow.	Випускається в трьох редакціях -Lite для невеликих організацій або підрозділів компаній,Standart (до 100 чол.) та Enterprise
Docvision (Створена однойменною компанією «ДоксВіжн» у 1998 році)	Промислова СЕД. Побудована на клієнт-серверній технології, передбачає встановлення клієнтської частини на ПК кінцевого користувача, і серверної частини на окремий комп'ютер. Працює тільки з СУБД MS SQL Server і операційною системою MS Windows	Випускається в трьох редакціях - базова (до 50 користувачів), розширена (до 200 користувачів), корпоративна
ТЕЗИС (Розроблена російською компанією Haulmont (Хоулмонт) у 2010 році)	СЕД початкового рівня. Призначена для контролю виконавчої дисципліни, оптимізації роботи з документами та автоматизації роботи канцелярії. Особливість – відсутність клієнтської частини, а також – сумісність практично з будь-якою СУБД і операційною системою (у тому числі і з вільно поширюваними)	Для малих підприємств і середніх комерційних компаній (до 300 користувачів)
LanDocs (Є власною розробкою компанії «ЛАНІТ»)	Програмна платформа побудови корпоративних систем електронного документообігу та систем управління контентом (СЕД / ЕСМ)	Для підприємства будь-якої форми власності , що має як просту, так і територіально - розподілену структуру
SharePoint (розроблена компанією Microsoft)	Являє собою інтегрований пакет корпоративних додатків. У продукті зроблений акцент на соціальну складову, хмари і мобільність	Для підприємства будь-якої форми власності, що має як просту, так і територіально - розподілену структуру
Продукти компанії Informatica (Заснована в 1993 році)	Одразу декілька платформ, які є комплексними, уніфікованими та відкритими, і слугують для управління корпоративними даними	
IBM LotusDomino/Notes (Вперше продукт випущений у 1989 році компанією Lotus Development)	Її перевагами можна назвати швидку розробку та постійне оновлення додатків, здатність працювати із більшістю відомих операційних систем, побудова за принципом кластеризації, який і забезпечує легку перебудову системи під необхідний масштаб та ін. У порівнянні з наведеними вище платформами коштує в рази дорожче	Для великих компаній з великим об'ємом інформації, числом користувачів та ін.

Джерело: розроблено автором на основі моніторингу ринку інформаційних систем в Україні та інформації [2, 3]

Здебільшого СЕД мають шлюзи для роботи з програмним забезпеченням групової роботи і за необхідності можуть використовувати наявні в ньому поштові програми. Слід також відзначити, що в більшості СЕД реалізована інтеграція з найбільш відомими КІС (зокрема, з SAP R/3, Ваap, OracleApplications тощо). Саме можливість інтеграції з різними додатками є однією з характерних властивостей СЕД. Тому СЕД можуть виступати як сполучна ланка між різними системами, що функціонують на підприємстві, створюючи, тим самим, основу для організації всього діловодства [4].

Проблеми запровадження в Україні електронного документа та електронного документообігу стають все більш актуальними. Серед основних проблем можна виділити такі:

- правильність ведення електронного документообігу відповідно до застосованих комп'ютерних технологій;
- оптичне введення документів з паперового носія та обробка отриманої інформації у графічному вигляді;
- юридична обґрунтованість облікових даних та юридична доказовість електронних документів;
- відповідність реквізитів електронного документа прийнятним стандартам;
- контроль за правами доступу;
- захист електронного документа і його реквізитів;
- недосконалість практичного механізму застосування цифрового електронного підпису (ЦЕП), відсутній єдиний підхід в органах державної влади до запровадження ЦЕП та висока вартість використання електронних ключів;
- впровадження СЕД потребує ґрунтовного аналізу з метою вивчення її інтеграції з наявною інформаційною системою та інші.

Про складність оцінювання ефективності впровадження СЕД свідчать всі перераховані проблеми, оскільки конкретні фінансові переваги в кожному випадку розрахувати важко, але все ж таки роботи оцінювання ефективності впровадження СЕД на промислових підприємствах буде сприяти підвищенню ефективності управління підприємствами за рахунок вдосконалення інформаційного забезпечення, створення єдиного інформаційного простору підприємства, електронного архіву, ефективної організації захисту інформації та інше.

Список використаних джерел:

1. Тарнавський Ю. А. Системи електронного документообігу : опорний конспект лекцій / Ю. А. Тарнавський. – К. : ПК ДСЗУ, 2007. – 37 с.
2. Кириллов І. Ринок системної інтеграції в Україні [Електронний ресурс] / І. Кириллов // Електронний журнал «Сети&Бизнес». – Режим доступу : http://www.sib.com.ua/archiv_2015.
3. Реальний сектор економіки України в умовах становлення інформаційного суспільства: монографія / С.М. Шкарлет, М.П. Бутко, О.І. Волот. – Чернігів: ЧНТУ, 2017. – 288 с.
4. Домашенко С. В. Інформаційні технології в управлінні підприємством: електронний документообіг / С. В. Домашенко // Збірник наукових праць Таврійського державного агротехнологічного університету (економічні науки). – 2013. – № 2 (3). – С. 103–112.